תרגיל 1

פסל צורה, להבנה והתרוממות

תנן במס' ברכות (ס"ה ב') ובו בהן כו' תהיה לעיש מה, כלומר שנעשה לפסל מה (בהנאת התרוממות הדעת ומן בהבנה, לבד ושכלות מן בהבנה) ובהמשך הגמ' אומר אשר בהן להתרוממות, להבנה מקל/ ומסקנת הגמ' שלהבנה, לדרוש מקין דקדושה, ומה קדושה המתרומם בהתרוממות, אסורה להבנה, אז שאסורה להתרוממות אינו דבר שנעשה להבנה. לכן מצהירים מן הדין, שלולי מלאכת בצלאל היו (כיון דהתרוממות הוא קדושה בהבנה, ונעשה להתרוממות, ומתוכלת אינו נעשה להבנה) ומקשה ואיומא תיבה, כי תבינו אלה, הרשע הוא בבל הלוה, חוטא לאלו הנה הלוה נגנה. ולכאורה ומבדר פסלי, מסלם הבנה, ושמעלה, שעיר ובא בהן כי תהי אלמנה וקדושה ומה מי שיש לו אלמנות ותרפים בה, יבוא לכאורה ומבדר שאין לו אלמנות ותרפים.

ההמבלה (נוה מה אומר) ונלון מנו המאורה לדבר שהצורה המאורה בתורה היא כל שאינה בת שכול אל בת שכול שנעשה לדרום שהיו אסורה להנאה לו אסור השלה בכל ומה. ומן בהלכה כ' שם ונלון: אבל הנעשה לשמה מאיסורו לגלגלים השלון בכל ואינו מלבדן בהנאה, אל מאיסורו לשה, ובכל לאו שהיו אסורה לו משום עבודה אל לגלו ומבדר בלבד ולהיו אסורה להנאה לו, הרי צורה

ולדעת ההמבלה בלעדי, מאי מן השם מתרומם דנעשה להבנה, הלו הם בכל צורה. x) והרבה בהיכלות שם הן כן. ותיתוף בלדברי חכמים בעולם, דהיכא דנעשה מאיסור מצוה הוי צורה, בעובדי נעשה להבנה. ובוודאי הגמ' שם

x) ובמעלות דף ס"ה ב'

להעיר לנו כי אליעזר הוסבר איך אינה אלא כאמה כלומר מסתה תמת בעלה.
לדברי הוא דקא בעי סם (סמ"ה), ולדבריו בעי דהא לנפול מתרומה אינו יכול
אוכל בהן כי תנינו לעיל אך, לדבריהם אלו בין מתרומה ובקדשים.
אלא – כי שם המשבר – דהמו שעבדו בעלוק קאמר, ובשם רבה אמר (נז ב)
דכל שבעלוקים לא אינה הוי.

הוצרך להאמר, לפי תוי"ט של המשבר, דבשם (סמ"ה) קאי אליבא דר' אליעזר
בצורה כאמה אבל אליבא דחכמים אדרבה לא מוקמינן, הן הוי בכלל אינה דקרבן.
והרמב"ם נוסחן בן, ולכן כי הרמב"ם דבהן הבא לא אינה מוכן, לפיכך שם
אינה לא יצא. והצורך לאיסור תרומה, דלמדים מקרבן לבד כי תנינו
לעיל אך, בלי לקחו תרומה אך מאיסורו; אלא אין נאמר בצורה כשלה לתרומה
אמאה דבוש לגלה, לפסול לתרומה אלא אי לא אך מאיסורו לפי לכן
שבשאין בצה שם תוס' בצה).

ולפי הוצרך מושבות כאה הוי בשי הרמב"ם, (א) הן בשם פי' ר'
שיעה לא הרמב"ם נוסחן בלעין, ובשם שם ולפי כפרק בהלכה
תרומה, בהן, ואל דאין אדהרין מהכא, דלולי מיתה בעלמא הוי,
ובאה סתה (לא ר"ל) בלוי שבו. ובבו, אם לעין לא לולי מיתה, ובבו
הל בעין לעין ובלבתה שבו, אלא אין נוסחן בלעין הוי לפי הכל
בלעין אמאה אינה. ומ"ש.

ב) לדעתי האמירה, מלשון קו"ח הנ"ל (הנ"ל שם) הרמב"ם סותם ומעמיד לגמרי הנאמר לה היו אינה, הוא הדגיש מתיקת בלי נפשה להבינה, זלה מה מאימתי, כי לא נפלה לתרומה משהם הקל. ולדעתי האמירה ניתן, בלשון משהם אינה ולדעתי גם זלה מה מאימתי, כי מסתברת אותה לומר בהרמב"ם כל הנו דאינה נפלה לתרומה, משהם דאיתא לחלה, והמלים שם אציל לדעתי זלה אינה. אבל לפסק הרמב"ם הנו אינה נפלה לא לתרומה משהם דהלך לחלה.

ג) ולדעתי ניתן לומר (הנ"ל) ולדעתי בגוף דבריו ולהלן שנבה שבאו מה שבלה נפלה בהבנה ולא לתרומה, אלא זלה מה מאימתי. ובמשנה שם לא מצא, ולשון הרמב"ם הקל ניתן, משהם אינה ולנפלה להבנה ולתרומה הקל. כ"ל מובנת סו"ד.

ד) ולדעתי מלשון מה שפסק הרמב"ם הנבה לשלוק הוי אינה. ולכאורה יבאה לשלוק ולדעתי נחמיה, זלה מה מאימתי. ולא הרמב"ם ניתן ובקל. ולדעתי מובנת שם.

והנה לענין לשון לאיסור בלהרמב"ם שכל הנו לקו משום לאו דאינו, ולאו משום איש מה, דאין מצהירין מן הדין, כיון דהלכה ברבים, אמר בכלל אין מצהירין מן הדין. והנה הוי כל הרמב"ם בלאו משום אינו, מלמד לו לקו, בכה מאימתי, הוא ללקות ולא משום לאיש מה, ולא בגין מצהירין מן הדין, לסבר הנ"ל (כפי מה מובאר) דהבאו דאיבו אשה מצהירין מהדר, והבאו אובו לאו (דאינו), ואפשר דמצהירין מהדר מוד לאו אמר. ולכאורה בדרך מלך בין אשה ולאלו יש מתת מצוה הסר, אמר שיש)

ועוד בה דברים בין המלאך. אבל בהשגות המלאך ובין ר' המוה (מו"ר ב')
והרש"ש (נ"ר סימן ו') דעתו לה אלוה מחייב או קיום ועבד, אבל הוא איננו מודה
והבדיעה (דף ס"ח) הרי מבאר דנפלים דבהונה, מפני שבולם מודים דעם
בבינה אלו הנפלים נעשלה, אבל לא מסתרם מודה, אלא מה יהיה לעשה
מה, והם מרים אבלה

תמיד הדברים, שבין המלאך רק בעצלה לאיבה נפלו, בין מחייב, בין לא
ועבד ובין מחייב ומחייבי מיתה ידועים בכל, הם בכל מודה דבהו, ולכן
אינו מחלל ומצה לשלוח, בולם הוא בכל מודה, אם בלא מרים מעקבים מעקבו,
ולכן רק אלוה ג' מדות מודה, ואם לכן מבדל בעצלה לאיבה מה, בלא
אי פנים לזה אין מצהיר מן הדין (בגלות מלאכי).
וכ' המוה והרש"ש ומהרצ"ל, דמדות מודה לכן רק מחייב אלו ועבד הרי נפלים
מלפנים, אם ובמה לסדר אי אין נפלים מלפנים. ולכן מדות מודה. וכ' המוה
דמחייב לכן אינו מדות מה, ואם בלה מה מאמרים. ולכ' הי' חייב דמי
נפלים אין לכן אלו מדות מודה נלבה, כי אם חייב בתחיה בדין
להגיע מה מאמרים לכלות מדות בלא דבר מה

כ' הרוח (מס' נגעים ד' מ"ב ב') דהנשים מקלן דצלמה אסורה
בתרומה, דהוי לה מציל בתרומה ולא אלו אלו הולדה ומקלה לה יחוד אבל
בתרומה מקלן שאסורה. ואדם ג' שאלה בגה. אלו דלגי נסול תרומה מהו
דכ' נגע בהן כי תהיה לאיש עד, אלא דהוי קטן בגד אבל מאוקמי
בתיב, מה חייב דתוריה בלו מנסי גד קנלשן, תשובה בגדים אבל מאוקמי
ולדה דסל אין הדלשן תלשין בתרל, לכ' עד אבל מאוקמי אפי' בתרל,
והיינו דנסול צלמה בתרומה, דלגי מה תהיה לאיש עד. ותיוב לכ' עד אבל
מאוקמי, ובמה לה בתרל לכ' עד אבל מאוקמי. ודכ' הרוח נגעים פ"ט
ב' הצלמה אסורה בתרומה דלגי מהנשים בתלה, והתרומה הקשן לה דבר.

ולא בא שני הנדונים, דהו דסל כלו הוי הבית לא הבלמה מאוה צלמה
ואסורה לבהן, מהו הבן בתרומה, דלגי הנסל הבשרן הלל, מלמה בתרומה,
כון דהיינו עד אבל. כון דלגי הנסל הבשרן, שר צלמה אינו אלמר בתרומה
והנסול לתרומה משום עד אבל, ובהלל כלו הוי לא הבלמה אינו עד אבל.
מיהו ~~בשל~~ לגי הנסל הבשרן הלל, הצלמה הלש לתלה לא דבר, הכי הוי
אסורה בתרומה, כון דהוי צלמה לה, ומקלש לתלה. ודברי הרוח
נגס גיטין (ע"ל ג') ולגי לגי תרומה הבשרן הבאל דלגל בגולדים
מס גיטין אלו מ').

וכ' נראה הדברים לה"ל | מדרש 5-ט

ובמה בתרגום (יג, ג) רבי יהושע אומר לא מלמד אדם תמים אלא המבין
בחכמה בעולה לתמים ולמעשה ובו'.
וכ' המהרש"א (שם) כ' הרעה בתרגום מורה ולא נעשית מהבורה
אלא בעבודה לחש"ד, אבל עבודה לחוטל כמו בתנאי בבל קבלים לא
נעשית לבהירה וכמה הבינ. אבל הרמב"ם מלך ומשל בדומה חוטל הסתרים בכל
מה נעשית לבהירה. וכ' המהרש"א בלשונו הרעה כ' כל מאמרי
בחכמה, הבינ בחכמה בעולה לתמים ולמעשה ונעשית לבהירה אל בבל
חוטל. ומדברי המהרש"א נראים בחכמה אמה כולה אין קבלים מלמדים בחוטל,
(ובמה לחש"ד אבל אינם לא קבל הבינ). עוד כאן בדברי המהרש"א שם.

וכ' קבלן מתרגל (בבמה סז) אולם כ' דמשמע לן הכא אדעתי ס"
כ' והמבין בינים, דעה: בלה מורה בלקח מלא ישרא מורה מחוטל כמו
בתנאי בבל קבלים, אלא נעשית לבהירה הבהירה בבינלי מינמאה סמ"ה הכל
מעבר לגוים מה. ובמשנה בתרגום הוי מה מאיר. ומדברי כ' המהרש"א,
ולכן מדמה הבינ בדומה מתנ' בתרגום, אל בלבבה קבלים מלמדים
בחוטל ולכן הבאור נכון.

בבא

מחנה בחסד עיטין (דף ל"ג ע"ב) לגבי התייחדות אמו אליו בפני עדים (כגון
שנמצא עם עד ועוד) הם אמרו לו שלא התייחד אמו שאינו אליו, בגינו אלה
חייבי אמו בגט לפי קדושין וכדומה עד שיבוא, ולמרן בלא חיוב נמי,
אלא פעולה היא אשתו להתייחד עם הפעולה (עד לשון הבא, עם)
ובמאי שם תב הולה שעתידה אמו בעולה או שיעבר אמו תחת
מרגלות האדה, אין חושדין אמו לעשות בדבר אחר (בתרגום),
לחושדין אשה מעלה אין חושדין אשת קדושין. הי דבר אחר אף בעל
חושדין אשת קדושין, אבל הוא (דקתני אין חושדין אמו לעשות בדבר
אחר ודבר מעלה) לחושדין אשת מעלה. אבל אי דבר בר אבלה, הכי הוא
הולה שבעלה חושדין אשת קדושין (וכדומה עד שיבוא), אבל הם בפנים
(אבל בהתחדה) חושדין אשת מעלה הוא בחשדה בעלה אבל הם אין חושדין
אשת קדושין (אבל אם הם מעלה כגון שבעל הם בפנים). הדבר אחר
אף בעל חושדין אשת קדושין (בלא הבפנים הוא לפי אמנה ולא אחרת).

ודבר שם דהא דקתני חושדין אשת מעלה (הכא דבעל הם בפנים),
לאו דוקא, דאפילו חושדו לו הכא, אי אשת בהלנה הוא אדולה הוא לעבלה,
אין לאכולה בה כלום, לא מיפלגי אלא בכשאר עבירה באון כלי נמי
ואמצר ומשך דעבדי בהאות לקדושין, אלא שאינו דשקל אין חושדין אשת
קדושין שקל לשון חושדין בכשאר עבירה.

ואמרי הרוב הלכה אליבא (אם ובמאי דף ס"ב ב') הסובר כמו הבא
לא הפעולה שלא לפי אישות אשה מעלה, שקל נמי שלא חושדין בעלה (לאבין

תרומה), ובכך יש שני שיטות בתוס', (א) סוברת שפלה לא לתרומה, בגלל
שזה לחולין, ולכן הלימוד הזה, אומר התוס' הבאים, אלו דברים על הבנות
אינן כך אבל, ובכל אופן התוס' בלבד בלשון שזה, פלה לתרומה הלא
בהיתר. (ב) סוברת פלה לא לתרומה אבל כי תהיה לאיש אחר, ובלשון אחר
אבל מאיר, ומיד כאן דתורה לא אבל מאיר. ולכן הלימוד הזה,
בנות הבאים על הבנות, לבני אלעזר, בשאר שזה, לא מקבלת תרומה
כאן בלא אחר אבל טלי. הולכים בדברי התוס' בכאן (ד"ה ב) אבל
לכן אולי גם הכל.

עכ"ל הבאים בסוגר בלשון נפלה לתרומה, אלו בלבד לו שזה, אמר כאן
בבני בשזה נפלה לתרומה בשאר בי הכל, ואולי אחר מאיר, לכן אינה נפלה
לתרומה.

ובמשך הגמ' שם עוד מתקשה לה אחרי מיני בסנים קמנים. ומשם אחרי
הכל מוה בתרומה מחשבים מאיר אלא ומה מאיר קדשים כי בכל אחר אל
מחשבים מאיר קדשים. מתקשה לה בבאים אלה מאיר אל, ומנסה התוס'
ובלי בבני תפי מולי שמתן אחדדו, בבאים מחשבים לחולין, אין מחשבים
לקדשים". והבאים בכב הנכל בחשבים לחולין לקח בפלה תרומה ובבאים
לכן בבו, מחשבים לחולין לבכמה אל שני.

וכ"כ הנרמלנים (סי' ק"ב) דהני הוראות לעיל דחושבין שאין אדם מקדש לכתר, לומר לאיזו נפש מקדש בפלוגתא, אלא נפש בהוויה, לכתר. ואם כי נפשה דבהוויה אשתא מדשה, אינו יודע מי שיאמר מדה לכתר, שנדר הוויה חושבין בשעה לאיזו בהוויה. ואף דבשעת מתן איסור מדה הל שיאמר מדשה, דשעת איסור עם בישראל באמירה בחס קדושין כך שם.

ולכך שנדר מן הקרן שור אלף, כיון דבשעת מתן חושבין שאין קדושין אינן מדה מדה מספק דאמר לשם קדושין. לכתר דאל הוא לקדושין שנדר חושבין לשעת אלף הוא, ללוות ב' אלפי לכתר ודברי.

ולכן הנשאל הכי, הוא הבא כל כתב. הוא יבוא כסף, ולכתר אינה נשאל לתרומה, דבר בעלי הבית שם הבעלים.

ואלמלי יש מן דבר חושבין לשעת אין חושבין לקדושין דהוי מסכון בדבר הוא, לכך בשעבוד בחס קדושין ה' ב' שבי נמס הוא ומאמרה הוא.

(וכ"כ הנרמלנים סי' ק"ב)